

B.A. Semester-1 (CBCS) (New) Examination
EC-II : Economics
(Introduction of Economics-01)

Time : 2-30 Hours]

December-2025

[Max. Marks : 70

સુચના : (૧) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૧. પ્રો.રોબિન્સે આપેલી અર્થશાસ્ત્રની અછતલક્ષી વ્યાખ્યા ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. ૧૪
 અથવા
૧. આધુનિક અર્થશાસ્ત્રની વિવિધ શાખાઓની ચર્ચા કરો.
૨. માનવ જરૂરિયાતો એટલે શું ? માનવ જરૂરિયાતોના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. ૧૪
 અથવા
૨. માનવ જરૂરિયાતોને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.
૩. શ્રમ વિભાજન એટલે શું? શ્રમ વિભાજનના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
 અથવા
૩. શ્રમ વિભાજનના લાભો અને ગેરલાભોની ચર્ચા કરો.
૪. ભૂમિનો અર્થ જણાવી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪
 અથવા
૪. શ્રમ એટલે શું? શ્રમના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
૫. બહુ વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : (કોઈપણ સાત) ૧૪
- ૧) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ અર્થશાસ્ત્રની સંપત્તિલક્ષી વ્યાખ્યા આપી છે ?
 (અ) એડમ સ્મિથ (બ) સેમ્યુલસન (ક) માર્શલ
- ૨) _____ને અર્થશાસ્ત્રના પિતા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
 (અ) એડમ સ્મિથ (બ) માર્શલ (ક) રોબિન્સ
- ૩) હવા, સૂર્યપ્રકાશ, પ્રેમ, આદર વગેરે _____ જરૂરિયાતો છે.
 (અ) બિન-આર્થિક (બ) આર્થિક (ક) મર્યાદિત
- ૪) કિંમત ચૂકવીને ખરિદેલ વસ્તુઓ અને સેવાઓની વપરાશ દ્વારા કઈ જરૂરિયાતો સંતોષાય છે?
 (અ) બિન-આર્થિક જરૂરિયાતો (બ) આર્થિક જરૂરિયાતો (ક) મર્યાદિત જરૂરિયાતો
- ૫) શ્રમ વિભાજનના મુખ્યત્વે _____ પ્રકાર છે.
 (અ) ૪ (બ) ૫ (ક) ૬
- ૬) ગુજરાતમાં સુતરાઉ કાપડનું ઉત્પાદન, પંજાબમાં ઘઉંનું અને પશ્ચિમ બંગાળમાં શણનું ઉત્પાદન
 _____ના ઉદાહરણો છે.
 (અ) સાદું શ્રમવિભાગજન (બ) પ્રાદેશિક શ્રમવિભાજન (ક) ધંધાકીય શ્રમવિભાજન
- ૭) ઉત્પાદનનું કયું સાધન સૌથી વધુ ગતિશીલ હોય છે?
 (અ) શ્રમ (બ) જમીન (ક) મૂડી
- ૮) ઉત્પાદનનું કયું સાધન નાશવંત છે?
 (અ) જમીન (બ) મૂડી (ક) શ્રમ
- ૯) માર્શલે તેમની અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યામાં ભૌતિક કલ્યાણના ખ્યાલનો ઉપયોગ કર્યો છે.
 (અ) ખોટું (બ) અચોક્કસ (ક) સાચું
- ૧૦) ઉત્પાદનના ત્રણ મુખ્ય સાધનો છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ
- ૧૧) પ્રાથમિક જરૂરિયાતોને મૂળભુત જરૂરિયાતો પણ કહેવામાં આવે છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ
- ૧૨) ઉદ્યોગોનું સ્વરૂપ એ શ્રમવિભાજનને અસર કરતું પરિબલ નથી.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ

0912E1461-2

ENGLISH VERSION

1. Critically explain the scarcity-oriented definition of Economics given by Prof. Robbins. 14
- OR**
1. Discuss the different branches of modern economics.
2. What are human needs ? Explain the various types of human needs. 14
- OR**
2. Discuss the factors affecting the human needs.
3. What is division of labour ? Discuss the various type of division of labour. 14
- OR**
3. Discuss the advantages and disadvantages of division of labour.
4. State the meaning of land and discuss its characteristics. 14
- OR**
4. What is labour ? Discuss the characteristics of labour.
5. Multiple choice Questions : (Any Seven) 14
- 1) Which economist has given the wealth-oriented definition of economics?
(a) Adam Smith (b) Samuelson (c) Marshall
 - 2) _____ is known as the Father of Economics.
(a) Adam Smith (b) Marshall (c) Robbins
 - 3) Air, Sunlight, love, respect etc. are _____ needs.
(a) non-economic (b) economic (c) limited
 - 4) Which wants are satisfied through the consumption of goods and services that are purchased by paying a price?
(a) Non-economic wants (b) Economic wants (c) Limited wants
 - 5) There are mainly _____ types of division of labour.
(a) 4 (b) 5 (c) 6
 - 6) Production of cotton textiles in Gujarat production of wheat in Punjab and production of jute in West Bengal are the example of _____.
(a) Simple division of labour (b) regional division of labour (c) Occupational division of labour.
 - 7) Which factor of production is the most mobile ?
(a) Labour (b) Land (c) Capital
 - 8) Which factor of production is perishable ?
(a) Land (b) Capital (c) Labour
 - 9) Marshall has used the concept of material welfare in his definition of economics.
(a) True (b) false (c) Not Sure
 - 10) There are three main factors of production.
(a) True (b) false (c) Not Sure
 - 11) Primary needs are also called basic needs.
(a) True (b) false (c) Not Sure
 - 12) The nature of industries is not a factor affecting division of labour.
(a) True (b) false (c) Not Sure
-

B.A. Semester-1 (CBCS) (Old) Examination
EC-II : Economics
(Introduction of Economics-01)

Time : 2-30 Hours]

December-2025

[Max. Marks : 70

સુચના : (૧) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૧. પ્રો.રોબિન્સે આપેલી અર્થશાસ્ત્રની અછતલક્ષી વ્યાખ્યા ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. ૧૪
 અથવા
૧. આધુનિક સમયમાં અર્થશાસ્ત્રના મહત્વની ચર્ચા કરો.
૨. માનવ જરૂરિયાતો એટલે શું ? માનવ જરૂરિયાતોના પ્રકારો સમજાવો. ૧૪
 અથવા
૨. માનવ જરૂરિયાતોને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.
૩. ભૂમિ એટલે શું ? ભૂમિના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪
 અથવા
૩. શ્રમનો અર્થ જણાવી તેના લક્ષણોની સમજૂતી આપો.
૪. શ્રમ વિભાજન એટલે શું ? શ્રમ વિભાજનને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો. ૧૪
 અથવા
૪. શ્રમ વિભાજનના લાભો અને ગેરલાભોની ચર્ચા કરો.
૫. બહુ વૈકલ્પિક પ્રશ્નો : (કોઈપણ સાત) ૧૪
- ૧) કયા અર્થશાસ્ત્રીએ અર્થશાસ્ત્રની કલ્યાણલક્ષી વ્યાખ્યા આપી છે ?
 (અ) માર્શલ (બ) એડમ સ્મિથ (ક) સોમ્યુલસન
- ૨) _____ને અર્થશાસ્ત્રના પિતા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
 (અ) રોબિન્સ (બ) એડમ સ્મિથ (ક) રિકાર્ડો
- ૩) હવા, સૂર્યપ્રકાશ, પ્રેમ, આદર વગેરે _____ જરૂરિયાતો છે.
 (અ) મર્યાદિત (બ) આર્થિક (ક) બિન-આર્થિક
- ૪) કિંમત ચૂકવીને ખરિદેલ વસ્તુઓ અને સેવાઓની વપરાશ દ્વારા કઈ જરૂરિયાતો સંતોષાય છે?
 (અ) આર્થિક જરૂરિયાતો (બ) બિન-આર્થિક જરૂરિયાતો (ક) મર્યાદિત જરૂરિયાતો
- ૫) ઉત્પાદનના કયા સાધનને મૂળભૂત સાધન ગણવામાં આવે છે?
 (અ) મૂડી (બ) ભૂમિ (ક) શ્રમ
- ૬) ઉત્પાદનના મુખ્ય _____ સાધનો છે.
 (અ) ૬ (બ) ૫ (ક) ૪
- ૭) ગુજરાતમાં સુતરાઉ કાપડનું ઉત્પાદન, પંજાબમાં ઘઉંનું અને પશ્ચિમ બંગાળમાં શણનું ઉત્પાદન _____ ના ઉદાહરણો છે.
 (અ) પ્રાદેશિક શ્રમવિભાજન (બ) સાદું શ્રમવિભાજન (ક) ધંધાકીય શ્રમવિભાજન
- ૮) શ્રમ વિભાજનના મુખ્યત્વે _____ પ્રકાર છે.
 (અ) ૪ (બ) ૫ (ક) ૬
- ૯) એડમસ્મિથે તેમની અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યામાં ભૌતિક સંપત્તિના ખ્યાલનો ઉપયોગ કર્યો છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ
- ૧૦) માનવીની જરૂરિયાતો મર્યાદિત છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ
- ૧૧) શ્રમ અને શ્રમિક અભિન્ન અંગો છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ
- ૧૨) શ્રમ એ ઉત્પાદનનું સૌથી વધુ ગતિશીલ સાધન છે.
 (અ) સાચું (બ) ખોટું (ક) અચોક્કસ

0912E1461-4

ENGLISH VERSION

1. Critically explain the scarcity-oriented definition of Economics given by Prof. Robbins. 14
OR
1. Discuss the importance of Economics in modern time.
2. What are human needs? Explain the types of human needs. 14
OR
2. Discuss the factors affecting the human needs.
3. What is land? Discuss the characteristics of land. 14
OR
3. State the meaning of labour and explain its characteristics.
4. What is division of labour? Explain the factors affecting division of labour. 14
OR
4. Discuss the advantages and disadvantages of division of labour.
5. Multiple choice Questions : (Any Seven) 14
- 1) Which economist has given the welfare-oriented definition of economics?
(a) Marshall (b) Adam Smith (c) Samuelson
- 2) _____ is known as the Father of Economics.
(a) Robbins (b) Adam Smith (c) Ricardo
- 3) Air, Sunlight, love, respect etc. are _____ needs.
(a) limited (b) economic (c) non-economic
- 4) Which wants are satisfied through the consumption of goods and services that are purchased by paying a price?
(a) Economic wants (b) Non-economic wants (c) Limited wants
- 5) Which factor of production is considered as a basic factor?
(a) Capital (b) Land (c) Labour
- 6) There are _____ main factors of production.
(a) 6 (b) 5 (c) 4
- 7) Production of cotton textiles in Gujarat production of wheat in Punjab and production of jute in West Bengal are the example of _____.
(a) regional division of labour (b) Simple division of labour (c) Occupational division of labour.
- 8) There are mainly _____ types of division of labour.
(a) 4 (b) 5 (c) 6
- 9) Adam Smith has used the concept of material wealth in this definition of economics.
(a) True (b) False (c) Not sure
- 10) Human Wants are limited.
(a) True (b) False (c) Not sure
- 11) Labour and labourer are inseparable parts.
(a) True (b) False (c) Not sure
- 12) Labour is the most mobile factor of production.
(a) True (b) False (c) Not sure
-